

Dematek Outlook

Nr 3 2010

Volvo lastvagnar ökar takten med Dematek

sid 2

Kunglig invigning av Aitik
- Sveriges största gruva

sid 8

Säkrare arbetsplatser tack
vare Dematek utbildning

sid 6

Har mer. Kan mer. Gör mer.

Ledare

Högt kunnande och brett sortiment ger mervärden

När jag bläddrar igenom detta nummer av Dematek Outlook är det inte utan att jag känner mig stolt över den bredd som Dematek representerar och behärskar. I detta nummer får Ni en blick över nyinvigningen av Aitikgruvan samt Volvo Lastvagnars sammansättningsfabrik i Tuve. Två arbetsplatser med helt olika typer av lyftutrustning men med gemensamma krav gällande kvalitet och driftssäkerhet. I Aitik lyfter man tungt och kanske inte fullt så ofta som i Tuve där lasterna är lättare. I Tuve har man däremot stora krav på automation och precision. Lyftet skall taktas med linan där chassierna långsamt förs framåt genom fabriken. Motorer och hytter sänks ned i exakt rätt ögonblick för att kunna monteras.

Att tillsammans med kundens representanter, tekniker så väl som ekonomer, hitta lösningar på ett så varierat spektra av lyft- och åkbehov är Demateks styrka. Styrkan kommer ur den produktbredd som Demag representerar, det innovativa tankesättet i kombination med den kunskap och erfarenhet Dematek besitter. Men så har vi också lärt oss under lång tid. Demag Cranes and Components GmbH har rötter tillbaka till 1800-talets mitt. I Sverige sträcker sig Demateks rötter tillbaks till 1919. Denna erfarenhet är naturligtvis bra för vårt eget självförtroende men i övrigt, räcker det till något mer? Jag vågar påstå det. Bara den som har lång och bred erfarenhet, bra produkter och en hög kunskapsnivå ser de bästa lösningarna. Detta är oslagbara komponenter för att få en bra driftsekonomi över produktens hela livslängd. Lägg där till en högt utbildad, rikstäckande servicekår och konceptet är svårslaget. Konceptet och erfarenheterna är dessutom alltid tillgängligt. Dematek finns på ett trettioal orter i Sverige. Alltid nära alltså.

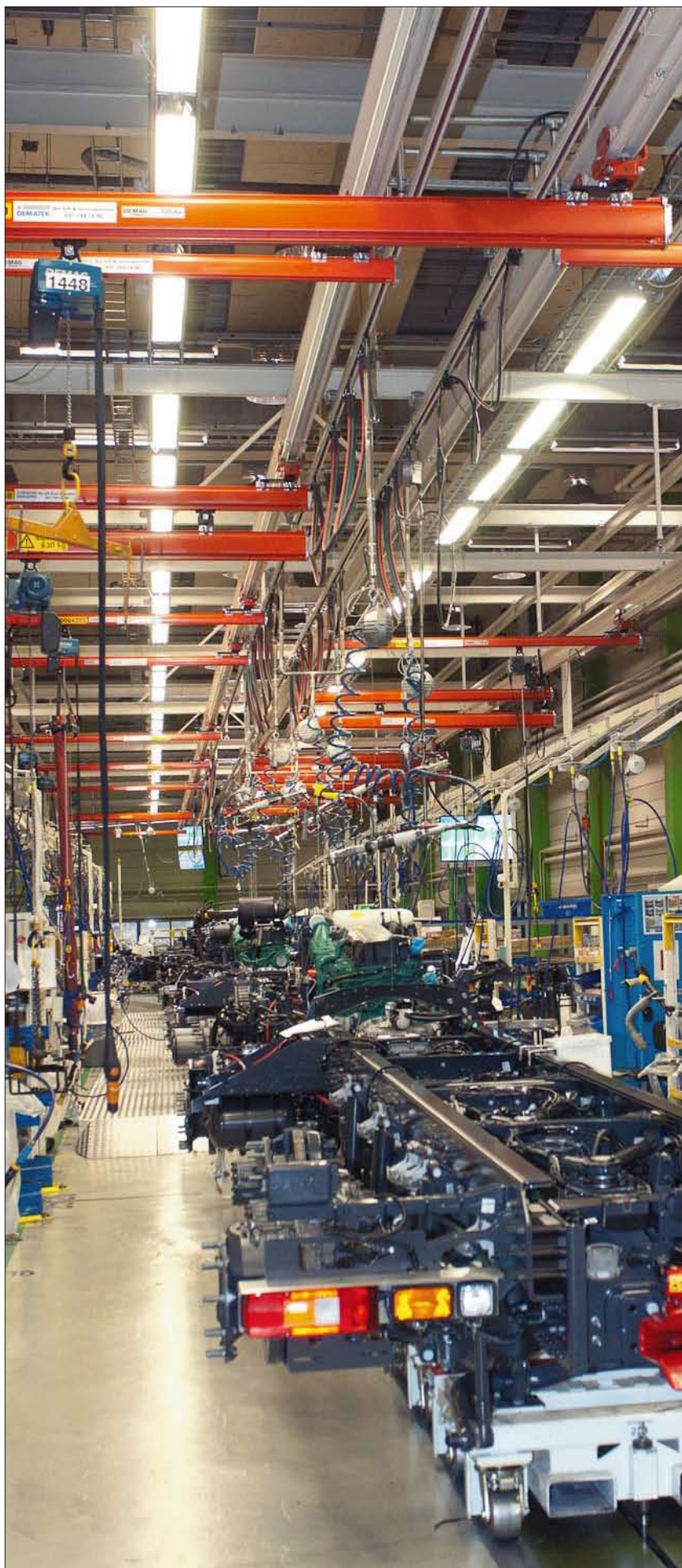
Trevlig läsning!

Jonas Hörnfeldt
VD, Dematek AB

Dematek
Outlook

Ansvarig utgivare: Jonas Hörnfeldt
Produktion: Karlöf Marknadsföring AB, www.karlof.nu
Adressändring: dematek@dematek.se

Införandet av drivna produktionslinor har betytt en betydande kapacitetsökning för Volvo

Foto: Digitalfotografen.

Lastvagnar.

”Dematek vann
upphandlingen då de
bäst uppfyllde våra krav”

Volvo Lastvagnar ökar takten – med hjälp av Dematek

Volvo Lastvagnar passade på att investera under lågkonjunkturen och på rekordtid byggde företaget om sin produktionsanläggning i Göteborg. Målsättningen är att öka företagets kapacitet och bli än mer konkurrenskraftigt i framtiden. Dematek har levererat all lyftutrustning till projektet kättingtelfrar, cirka 200 traverser, ett par kilometer KBK III-skene samt ett avancerat styrsystem.

– Hela projektet utfördes på rekordtid, säger Claes Nicklasson, regionchef på Dematek.

Beslutet att bygga om fabriken i Tuve, Göteborg började diskuteras redan i slutet av 90-talet. Målsättningen var att anläggningen skulle bli modernare, effektivare och bättre. Genom att gå över från produktion i stationer till två så kallade drivna produktionslinjer skulle en betydande kapacitetsökning vara möjlig att genomföra.

Ombyggnad på rekordtid

Efter beslutet att installera driven line 2007, diskuterades olika tidplaner – att allt skulle börja installeras i samband med semestern 2010 eller en produktionslinje 2010 och en vid semestern 2011. Sen kom finanskris, lågkonjunktur och en vikande orderingång. Den minskade produktionen gjorde då att Volvo ►

► Lastvagnar såg en möjlighet i att tidigarelägga ombyggnaden av anläggningen till semestern 2009 och årsskiftet 2010, men tiden var knapp.

– Ja, det var extremt kort tid för den här typen av projekt, säger Volvo Lastvagnars projektledare Dan Edblom. Vi fick klartecken att starta denna del i projektet februari 2009, det hela påbörjades i april och i maj/juni stängde vi ned den ena av två produktionslinjer.

”Totalt har vi levererat cirka 200 traverser samt ett par kilometer KBK III-skene till anläggningen”

– Vi gick ut med en anbudsfrågan när det gällde lyftutrustning till fabriken. Dematek vann upphandlingen då de bäst uppfyllde våra krav.

Några av de tekniska krav som vi ställde var det bara Dematek som uppfyllde. Ett av huvudkraven var att vi ville ha full plc-styrning på utrustningen, vilket krävs för att automatiken skall fungera.

För Dematek blev det att till att sätta högsta fart redan från början.

– Hela projektet utfördes på re-

kordtid. Vi fick anbudsfrågan i mars -09, order i april och vi började leverera lyftutrustning redan i juni samma år, berättar Claes Nicklasson, regionchef på Dematek.

Efter stängningen av den ena linjen påbörjades en total ombyggnation av berörd del i fabriken, där allt det gamla revs ut. Förutom att höja kapaciteten hade Volvo Lastvagnar också som målsättning att förbättra ergonomin för den enskilde montören. Bland annat så sänkte man takstålet i den del i fabriken där detta var möjligt, vilket ger bättre ergonomi för operatörerna samt underlättar vid service med bättre åtkomst.

Lyftanordningar för tyngre last och lättlastsystem

De två produktionslinjerna är cirka 400 meter vardera och vid tre stationer monteras här bland annat chassi, motor och hytt på bilarna. Volvo Lastvagnar har tre lyftanordningar för tyngre last på vardera linjen, för transport till chassidockning, motorsänk, hyttsänk. Systemet består av rundslingsor, som går ner och tillbaka i systemet. För chassilyft har man 10 par telfrar på varje linje, för motor 5 st telfrar och för hytt 5 st telfrar.

– Dessa lyftutrustningar är plc-styrda med fullautomatik. Men de kan även köras manuellt. Dessutom har vi säkert ett par hundra lätttraverssystem, på mellan 125–500 kg, anpassade för montage av detaljer på chassi, motor och hytt, uppger Volvo Lastvagnars projektledning.

Montering av hytt.

Fakta – Volvo Lastvagnar

Volvo Lastvagnar tillhandahåller kompletta transportlösningar för professionella och affärsfokuserade kunder. Företaget erbjuder ett komplett produktbudande med medeltunga till tunga lastbilar med ett starkt globalt nätverk av 3 000 serviceställen i mer än 140 länder. Under 2008 sålde Volvo Lastvagnar mer än 106 000 lastbilar över hela världen. Volvo Lastvagnar ingår i Volvokoncernen, en av världens ledande tillverkare av lastbilar, bussar, anläggningsmaskiner, drivsystem för marina och industriella applikationer samt komponenter och tjänster för flygplan och flygmotorer.

” Vi har även levererat ett avancerat styrsystem som garanterar hög precision ”

Kättingtelfer för chassistation.

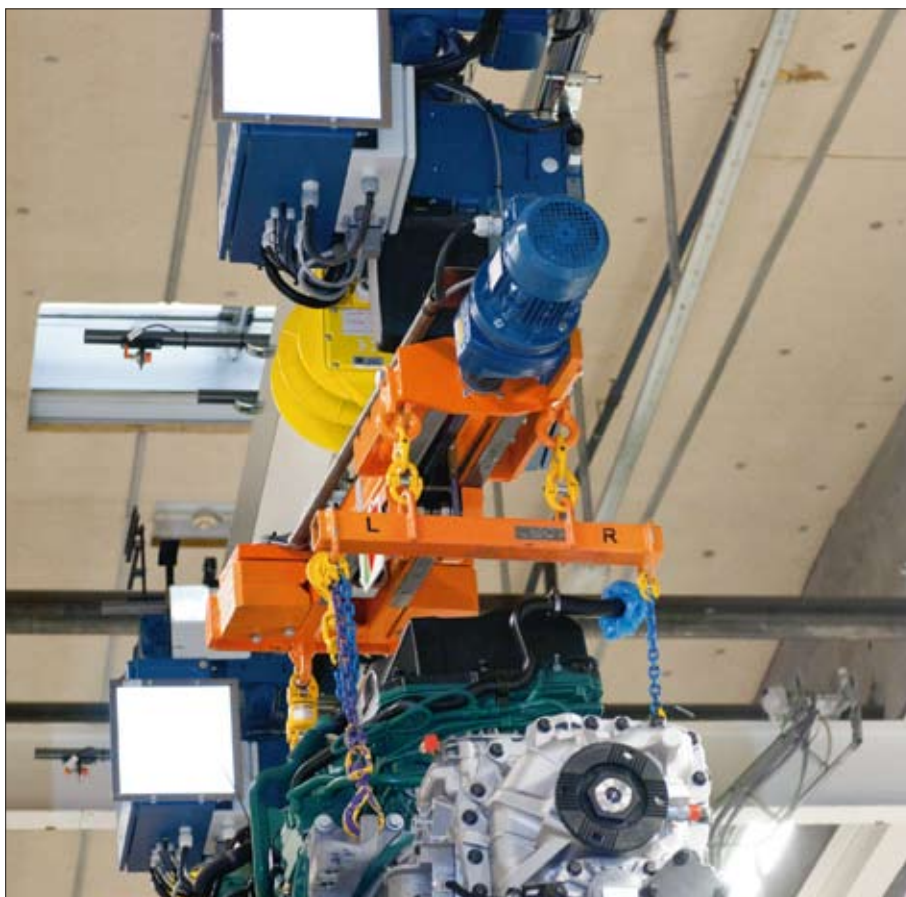
Avancerat styrsystem

– Demags lyftutrustning synkroniseras med linan i fabriken, som går med en förprogrammerad hastighet. Det innebär att när till exempel motorn skall monteras kör man in telfern med hängande motor. Därefter aktiverar man synkroniseringen vilket gör att telfern då går i exakt samma hastighet som golvlinan.

– Vi har levererat ett avancerat styrsystem med hög precision. När det gäller lyftutrustningen valde Volvo Lastvagnar dels kättingtelfrar för tyngre laster till chassi, motor och hytt dels vårt lättlastsystem KBK III med mindre kättingtelfrar. Med KBK kan man, med hjälp av standarddelar, bygga en mängd olika typer av anläggningar med skensystem och traverser.

Traverserna utnyttjar utrymmet under taket och golvutrymmet blir fritt för arbete och produktion. Totalt har vi levererat cirka 200 traverser samt ett par kilometer KBK III-skena, med utanpåliggande strömskena, till anläggningen, säger Claes Nicklasson.

Driven pelarlyft för ergonomisk hantering.

► Väl rustade för framtiden

På Volvo Lastvagnar är man nöjd med den lyftutrustning som Dematek levererat.

– Vi har sedan tidigare goda erfarenheter av Dematek. De är bland annat helt överlägsna på marknaden när det gäller lågfriktion i skensystem. KBK III-systemen har oerhört lågt rullmotstånd, vilket förbättrar ergonomin. Dessutom är det underhållsmässigt en stor fördel då man enkelt kan positionera om traversen. Ytterligare en fördel med KBK III-systemet är att det tål högre laster vilket innebär att det inte behövs lika mycket takstål.

Trots de snäva tidsramarna lyckades man fullfölja projektet i tid och bägge linerna är nu i drift.

Kättingtelfer med avancerat styrsystem för motordockning.

Säkrare arbetsplatser och ökad produktivitet – med Dematek Utbildning

– Intresset för våra utbildningar ökar för varje dag, berättar Claes Hörnfeldt, VD på Dematek Utbildning. Givetvis har arbetsmiljölagen en stor del i detta, men inom industrin förstår man idag också vikten av att öka medarbetarnas kompetens. Det är definitivt en framgångsfaktor för företag att ha rätt utbildad personal, som är tryggare i sin arbetsroll och därför kan utföra arbetet säkrare och effektivare. Med utbildad personal ökar ofta produktiviteten och kostnaden för utbildningen kan därmed betala sig snabbt tillbaka.

– Intresset för utbildning ökar, säger Claes Hörnfeldt, VD på Dematek Utbildning.

Kraven är idag höga på arbetsgivarna när det gäller att rätta sig efter arbetsmiljölagen. Man är skyldig att se till att all personal är rätt utbildad för de arbetsuppgifter man skall utföra och de maskiner man skall köra. Om det sker en olycka på arbetsplatsen och det visar sig att man inte levt upp till Arbetsmiljöverkets föreskrifter så utdöms det ett personligt straff för den

ansvarige på arbetsplatsen. Lösningen är att anlita Dematek Utbildning, som hjälper svensk industri att leva upp till aktuella lagar och regelverk.

Brett program

Dematek Utbildning har ett brett program med olika utbildningar för att täcka industrins behov. Förutom

utbildning inom kranar och lyftredskap så håller företaget även utbildningar för t.ex. truck, mobila arbetsplattformar, elsäkerhet, fallskydd (För komplett utbildningsprogram se www.dematek-utbildning.se).

– Fallskydd är en mycket aktuell utbildning nu inför vintern, säger Claes. Förra vintern var det ju stort behov av snöskottning på hustak och vi utbildade

då en hel del personer. Det ser nu ut som att vi även inför den kommande vinter har stor tillströmning av kursdeltagare till denna utbildning.

Moduluppbyggda utbildningar för kran- och truckförare

Dematek Utbildning är ett av några få utbildningsföretag som är godkända av KIKA (Krananvändare inom Kärntekniska Anläggningar) för utbildning av kranförare inom kärnkraftsindustrin.

– För KIKA har vårt moduluppbyggda kranförarkoncept varit grundläggande. Konceptet innehåller sex olika moduler, där man kan gå stegvis från enklare introduktionskurs till skräddarsydd repetitionsutbildning. Modulsystemet innebär att det blir enklare att anpassa utbildningen till varje individs och företags behov. Därför ha våra modulkurser blivit mycket populära. En

”En nyhet är att vi nu även har en moduluppbyggd truckutbildning”

nyhet är att vi nu även har en moduluppbyggd truckutbildning. Det innebär att en person

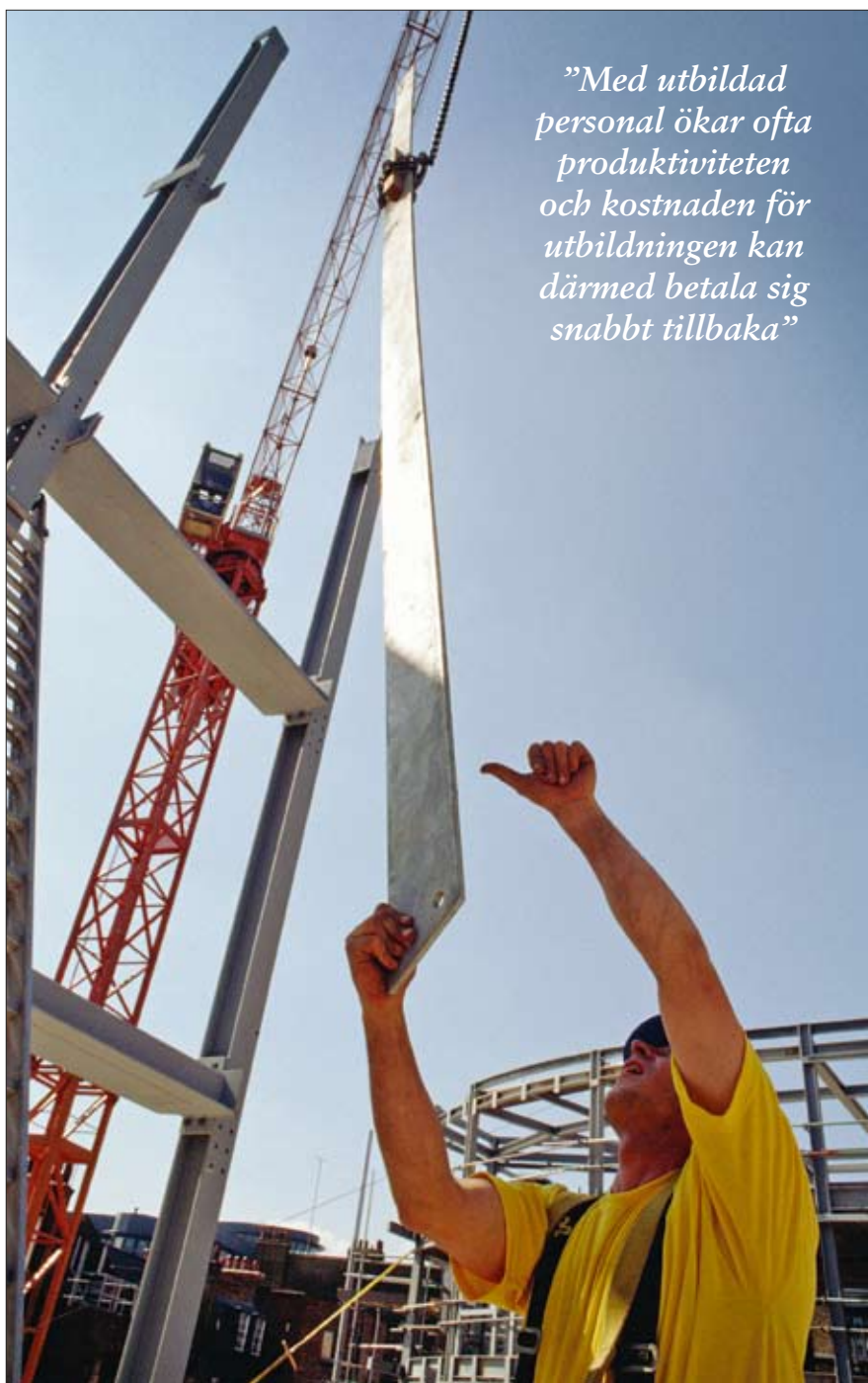
som genomgått modul B-utbildning med godkänt slutprov, inte behöver göra om teoridelen när han skall komplettera sin utbildning från B till C. Han behöver bara komplettera med teori och praktik för de aktuella trucktyperna inom C-gruppen. Inför kompletteringen måste dock ett teoretiskt kompetensprov för B-gruppen avläggas med godkänt resultat.

Fulltrustade kurscentra

Vill du utbilda dina medarbetare utan att binda upp arbetsredskap som ingår i produktionen och samtidigt ge dina medarbetare en så positiv inlärnings-situation som möjligt? Boka in utbildningen på ett av Dematek Utbildnings kurscentra så slipper ni låsa upp egna arbetsredskap och konferensrum. Dessa kurscentra, som är belägna i Västerås och Göteborg, innefattar moderna lektionssalar, övningshallar för praktiska utbildningsmoment (t.ex. traverskörning och fallskydd), omklädningsrum och matsal. Som alternativ kan Dematek Utbildning även (efter avtal) hålla kurs hos kund.

Teckna avtal = alltid rätt utbildad personal

– En annan nyhet är att vi nu erbjuder företag att teckna utbildningsavtal

”Med utbildad personal ökar ofta produktiviteten och kostnaden för utbildningen kan därmed betala sig snabbt tillbaka”

årsvis. Det fungerar ungefär som ett serviceavtal och innebär att vi tar ansvar för att all personal på företaget alltid har rätt utbildning. Det gäller alla typer av förar/säkerhetsutbildningar och alla kategorier av personal, inklusive utbildning av tjänstemän i lagfrågor. Det gör det enkelt och bekvämt för företaget. Vi håller reda på vilken/vilka utbildningar personalen behöver och när det kommer ny personal är det bara att ge oss uppgifterna så ser vi till att den nyanställda snabbt får rätt typ av utbildning för sitt jobb, säger Claes Hörnfeldt.

Du hittar mer information på www.dematekutbildning.se

Foto: Michael Hedsröm

Kungen invigde Bolidens Aitikexpansion

Den 31 augusti 2010 invigdes expansionen av Aitik, Sveriges största gruva, av Kung Carl XVI Gustaf. Expansionsprojektet som fördubblar gruvans malmproduktion är en av de senaste årens största industriinvesteringar i Sverige. Som vi tidigare skrivit om i Outlook har Dematek levererat all lyftutrustning till den nya anläggningen.

Aitik är ett av Bolidens fyra gruvområden. I Aitiks dagbrott bryts malm som innehåller koppar, guld och silver. Drygt 6 miljarder kronor har investerats för att öka produktionstakten och förlänga gruvans livslängd samtidigt som stordriftsfördelarna minskar kostnaden per producerat ton. Ett nytt anrikningsverk med nya anläggningar för krossning, anrikning, och utleveranser har byggts. Projektet startade 2006 och färdigställdes under första halvåret 2010. Produktionen trimmas nu successivt in för att nå kapaciteten 36 miljoner ton malm per år 2014.

Demateks största affär

För Demateks del började projektet under 2006 då man fick en första förfrågan om priser på kranar till anläggningen. Efter detta följde en upphandling och i december 2007 stod det klart att Dematek tagit hem ordern. Ordern var totalt på över 50 MSEK, omfattade ett 50-tal lyftutrustningar och innebar Demateks största affär någonsin!

– Vi hade bra erfarenhet sen tidigare av Demags produkter inom Bolidens affärsområden. De har bra kvalitet och Dematek har betraktats som en pålitlig

Stig Nilsson, Bolidens delprojektledare för anrikningsverket.

leverantör, säger Stig Nilsson, Bolidens delprojektledare för anrikningsverket.

50-tal lyftutrustningar

På Dematek var Thomas Henriksson ansvarig projektledare för leveransen till Aitik.

– Totalt gällde ordern ett 50-tal lyftutrustningar. Kranarna skulle inte användas i produktionen utan dels nyttjas för att montera upp kvarnar och maskindelar i fabriken, dels för framtida underhåll och service av maskiner och truckar. Det var bland annat fråga om leverans och montage av 33 st traverskranar. Sen har ordern också utökats med ett antal telfrar under resans gång. Allt är väldigt stort på anläggningen och det krävs rejäla kranar för alla lyft. De största traverserna installerades i malningen. Här är två traverser på 112/55/5 tons last och en spännvidd på 38 meter, en på 70/5 ton och en på 50/5 ton, säger Thomas Henriksson.

Tidspress

Dematek började installera kranarna i augusti 2008 och cirka ett år senare var man klar med leveransen. Så här säger Demateks Mikael Hedström, som var montageledare under installationen:

– Även om det var tidspress så flöt montaget av kranarna på bra. Det var ett mycket roligt jobb, där många personer från Demateks olika serviceenheter var inblandade. Jag fick kalla upp folk från olika delar av landet när det var dags att montera och som mest var vi en fem-sex personer från Dematek som arbetade på anläggningen.

Förlänger gruvans livslängd

Aitikexpansionen är det största projektet i Bolidens historia och beräknas förlänga gruvans livslängd till 2029.

– Vi är mycket nöjda med Demateks leverans. Allt har fungerat efter ritningarna och alla kranar har kommit

på plats i tid, säger Stig Nilsson.

Utökningen av Aitik är ett av flera nya gruvprojekt som är på gång i Sverige.

– För Demateks del har det här givetvis varit en mycket viktig order. Det händer mycket i malmfälten just nu och i och med den här leveransen till

Boliden har vi en helt annan närvaro i regionen. Det har också inneburit att vi skrivit ett samarbetsavtal med El & Kraft i Gällivare AB, som ansvarar för löpande service i området. Vi är övertygade om att det här bara är början på leveranser till malmfälten, avslutar Thomas Henriksson.

Hisnande utsikt över Aitikgruvan.

De största traverserna installerades i malningen. På bilden syns en av de mäktiga pjäserna för 112/55/5 tons last och med en spännvidd om 38 meter.

Vikarmskran för ergonomisk och produktiv hantering

Manöverhandtaget känner av handens rörelse och ger direkt gensvar i maskineriets lyftverkan. Oberoende av lastens storlek krävs endast en obetydlig manöverkraft.

Lyftkapacitet: 0-105 kg
 Svängradie: Max 5 m
 Lyftmaskineri: Demag pneumatisk balancer (DPB)
 eller elektrisk speed hoist (SH)
 Lyfthastighet: 0-60 m/min (DPB)
 eller 0-70 m/min (SH)

- Tillvalsvarianter:
- Stående på pelare eller hängande.
  - Bromsar på leder
  - Ett flertal olika manöverdon

Dematek i tåten – även på racingbanan

Att Dematek är ledande när det gäller lyftutrustningar i Sverige är kanske ingen nyhet men vi siktar också på att ligga i topp på fritiden. Ett exempel på detta är den Dematek-sponsrade bil, som nu leder banracingserien NSHC. En av förarna i teamet är Per Tärnfjord, som till vardags är verkstadschef på Dematek i Strängnäs.

Hej Per,

Det går bra nu!

– Ja, det har gått över förväntan då det är vår första säsong i serien. Vi har vunnit två race och kommit tvåa i ett. Med det så leder vi nu vår klass.

Berätta om bilen.

– Det är en Opel Kadett GSI 16 ventilers 2-liter. Motorn är original, men chiptrimmad och effekten ligger på ungefär 180–190 hk. Dessutom är den anpassad för bankörning med styvare fjädring, säkerhetsbur m.m. Däcken vi använder är vanliga standardbilsdäck och de håller ca tre tävlingar innan man behöver byta. Det här är budgetracing när den är

som bäst och vi räknar med att den här säsongen hamnar på ca 50.000,- totalt för driftskostnader och ombyggnation av bilen.

Vad står NSHC för?

– Det står för Nordic Six Hours Cup och är Sveriges äldsta långloppserie. En tävling varar alltså sex timmar och i vårt team är vi fyra förare som turas om att köra. Racen körs på Gelleråsen i Karlskoga och Kinnekulle.

Vad är årets målsättning?

– Med den kanonstart vi fått i år så är det givetvis totalseger som gäller!

Lycka till i fortsättningen!

KAMPANJ!

Från:
9.900:-
DC 1 1/1 125 kg
8/2 m/min (50 Hz)

DC-Com Special

- Last upp till 2 000 kg
- Lyfthöjd 4 meter
- Kontaktorstyrd, 24 V manöverspänning
- Elektronisk övervakning av slirkopplingen
- Topp- och bottengränsläge
- Snabbkoppling för el- och manöveranslutning
- Snabbkopplingar för anslutning till elektriskt åkbar löpvagn

Kampanjen gäller t.o.m. 2010-12-31 och kan ej kombineras med andra erbjudanden eller rabatter

www.dematek.se